

"EDINOST"

Izbaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoludne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.	
za pol leta . 3.—;	4.50
za četr leta . 1.50;	2.25

Pozimične številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 6 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov. Na naročbe brez prilocene naročnina se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

V edinstvu je moč.

Nevarne izjave.

I.

Čestokrat smo že pomočili pero, da odgovorimo v nemškem jeziku izhajajočemu in slovenske koristi zastopajočemu listu „Südsteierische Post“, a vsikdar smo je odložili zopet, misleči si: pustimo in potrimo, saj imamo prask več kot dovelj; izogibajmo se polemiki mej domaćimi listi, če je mogoče!

Ali takih nasorov, kakorčne razvija ta list v svojem uvodnem članku z dne 2. novembra, vendar ni smeti prezirati in tolerirati (trpeti). Nismo nasprotniki oportunizmu; prepričani smo celo, da je zdrav oportunizem — da se namreč vsak korak, kojega namerujemo, stori ob ugodnem in primernem trenotku — neobhodno potreben za politika. Ali zapirati si pot do vsakega odločnega delovanja ter neprijateljem pokladati argumente tako rekoč na jezik, s kojimi argumenti merejo potem pobijati naše najskromnejše zahteve, to vendar ne gre: tako daleč ne sme segati oportunistov! Še pred par dnevi pogrevali so nemški listi basen o velikanskih pridobitvah Slovencev za časa Taaffejevega sistema ter so nas zajedno prijeli trdo, kaj da neki še hočemo! In pri tem so se izredno sklicevali na nepremišljene izjave v „Südsteierische Post“. Nadejamo se, da smo reči: nepremišljene, kajti bolelo bi nas, ako bi morali misliti, da je preračunjena in da ima svoje posebne namene taka, za naše sedanje političke odnošaje neprimerna in pred vsem nešlovanska pisava.

Sploh se nam dogaja čestokrat, da smo v zadregi, kam bi prav za prav dejali ljubeznjivo našo „Südsteierische Post“, kajti v mnogokateri številki tega lista je možno opaževati teorijo dvoje duš. Kar napiše Peter pametnega v dopisu, to podira Pavel v potu svojega obrazu v uvodnem članku.

Odgovarjati hočemo torej spodnještajerskemu listu. Odgovarjali pa ne bodo v tistem zaničljivem in presirljivem tonu, kakor je to storila proti nam „Südsteierische Post“ že parkrat. Mi spoštujemo vsako menjenje, tako tudi nje, zahtevamo pa, da se spoštuje tudi naše. Mi stojimo na stališču, da nam je svrha vašem jednaka; le glede poti, kako priti do te svrhe, nismo jedini. Cemur se torej posluževati tiste odurne pisave v zlogu nekdanjih šomaštrov? Ona se ogreva za Hohenwartov klub, v interesu naroda slovenskega, kakor pravi; mi bi bili za jugoslovanski klub, pa tudi — vsaj po našem prepričanju — v interesu istega naroda slovenskega. Cilj nam je torej jeden in isti; in ker se borimo za isti cilj, moramo le obžalovati tisto bahanost, ki se le prepogosto šopiri po uvodnih člankih mariborskega lista.

Sedaj pa treba, da se povrnemo k uvodnemu članku, omenjenemu začetkom tega spisa. Povejmo najprvo na kratko misli in nazore gospoda člankarja! Čuje torej!

Vladi je le ljubo, ako se ohrani Hohenwartov klub in ne nameruje nikakor nasprotovati strankam, zastopanim v tem klubu; vladi ni prijetno, da mora biti na uslugo nemški levici; na Moravi se širi sicer opozicionalno mišljenje,

a on (člankar) se ne spominja na katero naredbo vladino iz novejšega časa, ki bi bila naperjena proti moravskim Čehom; neprilike, o katerih tožijo Moravi, so iz prejšnjih dob in ne izvirajo iz dobe sedanje vlade; o pozicijonalno mišljenje na Moravi je le sad mladočesko agitacije; moči konsermativnega kluba ni smeti iskat v številu njega članov, ampak v vzajemnosti njega načel: krščanstva, avtonomije in jednakopravnosti; tudi glede na kranjske Slovence ni opaziti ničesar, kakor da bi hotela vlada proti njim postopati; pač pa je opravičena tožba, da vlada dopušča, da še vedno obstaja stare neprilnosti; a to napako je imel sistem Taaffe-ov od prvega začetka; da nas vlada včasih proti svoji volji prime nekoliko trdo, na tem so krivi naši ljubi bratje ob Moldavi; v Avstriji se niti ne da misliti vlada, ki bi mogla hoditi z Mladočehi; opozicija bi nam zadela hude rane, dočim vendar napredujemo in se ojačujemo polagoma pod varstvom tega sistema.

Tako člankar „Südsteierische“. Vse njega modrovanje bi se dalo izraziti s par besedami: vlada je nedolžna kot novorojeno dete, na vsem je kriv le narod češki, ki je bil toli nespameten, da si je izvolil Mladočeho svojimi zastopniki. Ali, ljuba duša, vprašamo te: zakaj se pa ni vlada resno potrudila, da izvede svoj lastni program, da izvede obečano jednakopravnost, takrat, ko je bila vsa složna desnica na uslugo, ko so Staročehi zastopali narod češki, ko Mladočehi še niso kalili vladnih vod? Zakaj ne? Veste zakaj: keni hotel, kakor še danes noče, ker tudi tega nikdar resno namerovala ni.

Opozicijalno mišljenje v narodu češkem ni sad mladočeske agitacije, ampak moč Mladočehov je naravna posledica vladine, Slovanom nepriznane politike. Tudi to ni res, da hote Mladočehi oponicijo za vsako ceno.

Včer nam je, da moremo v tem pogledu navesti besede staročeske „Politike“, ki piše dne 5. novembra 1892: „Zastonj smo pričakovali, da se izvrše obečanja prestolnega govora z leta 1879; zastonj so češki poslanci v državnem zboru kazali največjo potprežljivost in zmernost: grof Taaffe se niti ni amenil za to, da izvede jeknakopravnost. V avtih nadah prevarjeni in v svojih čutstvih žaljeni narod odposal je druge zastopnike v državnem zbor z izrečnim naročilom, da stopijo v oponicijo, ako vlada ne zavesti poti, kojo je nastopila že popred in ako ne izvrši svoje dane obljube. Mladočehi niso namerivali stopiti v oponicijo za vsako ceno. Še dne 1. t. m. izjavil je dr. Herold pri sestanku zaupnih mož, da so bili s prvega zmerni, in da nikakor ni bilo določeno, za pustiti popolnoma oportunske politike. Grof Taaffe je bil prepričan, da jim takoj zamaši ustava s tem, da jih osami. To je bila huda pogreška. Vlada naj bi ne bila pozabila, da je prav za pravona same Mladočehom gladila pot v državnem zbor in ni smela pozabiti, da so oni na vse zadnje vendar-le zastopniki naroda češkega.“

Gospoda naj bi mirno in dostenjno izražali svoje pomisleke proti takški Mladočehov, a izgibali naj bi se žaljivi pisavi, koja je morda na mestu v kakem židovsko-liberalnem listu, ki pa ni nikakor dostenjna glasila naroda slovenskega. Izogibajte se torej izjav, ki utegnejo postati zelo nevarne za Čehie in — za nas!

Ta izjava staročeskoga lista — torej nesumne priče — pove jasno, da je sistem krv na vsem, ne pa Mladočehi. A v posebno zadovoljstvo nam je, da je „Politik“ izrekla posmetno besedo, kojo smo tudi mi naglašali že čestokrat: da so Mladočehi na vse zadnje vendar-le zastopniki naroda češkega. To naj bi si zapomnili gospoda v Ljubljani in v Mariboru! Ako že ne morejo ali ne marajo hoditi žnjimi, ali tisto bagatelizovanje in začramovanje Mladočehov, kakorčno je v navadi po nekaterih slovenskih listih, se ne da opravičiti. Mladočehi so pravoverljavnji zastopniki naroda češkega in kdor zasramuje njih, zasramuje zajedno najimovitejše, najnaprednejše in najzadnjaje avstrijsko-slovensko pleme. „Südsteierische Post“ vspela se je do smele trditve, da mladočeski zastopniki ne umejo družega, nego zmerjati. Da ovržemo to trditve, ne treba družega, nego da se sklicujemo na častno, da tudi za trenutek brezvsečno postopanje mladočeskih delegatov. Ti poslednji so dokazali na neovržen način, da umejo tudi kaj družega, ne pa samo zmerjati. Staročeski listi so jim izrekali svoje priznanje, vse hravati listi so bili kar navdušeni, in daljne Francoske so jim prihajale čestitke in celo nemški listi so očustili tiste svoje znane dovtipe: le naši slovenski listi nimajo dobre besede za zastopnike bratskega naroda, le ti listi smatrajo za svojo rodoljubno dolžnost, psovati Mladočeha in jih ovajati na vgoraj in na široko. Dá, ovajati! Nedavno še smo čitali v nekem slovenskem listu, da Slovenci ne moremo z Mladočehi, ker ti poslednji ne spoštujejo črno-rumenih mej in spravljajo koristi države v nevarnost. Če to ni denunciacija najgrēvnejše vrste, potem res ne vemo, kaj je vohunstvo. Narod češki je odločen, Slovenci so baje za oportunizem; dobro: ali v tem ne tiči urok, da jih pred svetom ovajamo kot veleizdajalne in upornike. Take izjave so zelo nevarne za nas same v trojnem pogledu: ker izpodkopujejo ugled bratskega naroda, na kogega se moremo opirati mirno vestjo; ker uničujejo v tem narodu zaupanje do nas in ker širijo v našem lastnem narodu krije pojme o namerasih naroda češkega!

Gospoda naj bi mirno in dostenjno izražali svoje pomisleke proti takški Mladočehov, a izgibali naj bi se žaljivi pisavi, koja je morda na mestu v kakem židovsko-liberalnem listu, ki pa ni nikakor dostenjna glasila naroda slovenskega. Izogibajte se torej izjav, ki utegnejo postati zelo nevarne za Čehie in — za nas!

Spomenica

hoteljérjev in gostilničarjev tržaških v zadevi točarne (dazio d'educilio), sestavljena po odvetniku dru. Mateju Pretnarjiter predložena visokemu o. k. finančnemu in ministerstvu notranjih zadev.

(Dalje.)

Tako je tudi z utihotapljanjam; težko da bi se kedaj bolje izplačalo, nego sodaj je občina po odpravi proste luke obdržala

Oglasni in oznanila se račune po 8 novembra v petitu; za naslove z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana javna zahvala, ozmrtnice itd.

se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se posiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vracajo.

Naročnino, reklamacijo in inserato poslano upravnemu Piazza Caserma št. 2

Odprite reklamacije o prosti poštnini.

pri visoki točarini. In res ni težko, izogniti se točarini! Najeti zasebniki kupuju za gostilničarje večje množine vina, od katerega se plača le uvozni davek, in je prepušten gostilničarjem, da je točjo brez točarine. To ni težko in se dogodi često. In kdo nadzoruje vino, koje za svoj dobiček rasprodajajo zasebniki brez točarine in v malih partijah.

V teh pogledih je popolnoma brez vsake koristi upravna in nadzorovalna komisija mestnih dohodkov (Comitato d'amministrazione e sorveglianza dei civici dazi) ter nje mnogobrojno osobje.

Nam pa se vidi uprav delovanje te komisije in nje nadzorovalnega osobja zopet uzrok, radi katerega zahtevamo, da se odpri točarina z vso nje pritiklino.

Obilica sitnosti in neprijetnosti, koja prouzroča gostilničarjem točarina: da morajo hraniti svoje lastno vino pod pečatom te komisije; da jim je prepovedano razpolagati z vinom brez dovoljenja te komisije, da jim je po tej komisiji omogočena lastnina vina in hišno pravo — to dela te komisijo nezanesno. Nepretržna sekvestracija, pod kojo so gostilničarji radi točarine, se ne da spraviti v sklad z lastnino in osobno svobodo, in ne bodovali, dokler se ne rešimo teh spon.

Mi menimo torej, da z odpravo točarine se ne uvedejo, ampak odpravijo zlorabe, — ker postane vino po gostilnih ocenej in se ponarejena in utihotapljanja ne bodo več tako izplačevala kot dosedaj pri visokem obdačevanju —, ter da se vse gostilničarska in pivničarska obrt resi vlikega bremena.

Kar se pa tiče nadzorstva na moji užitninskega obsežja mestnega, menimo, da je, odkar je v rokah države, velike bolje, nego mestno užitninsko osobje kolikor se dosta organizzazione, discipline in višje kakovosti in da zadošča to nadzorstvo v zabranjenje utihotapljanja vina. V teh pogledih se nam vidi neopravičena nezaupnost, koja kaže do c. kr. finančnih organov mestni upravni odsek v svojem že omenjenem poročilu.

Pri teh odnosih se nam ustrejuje misel, da slavnemu mestnemu svetu ni toliko na tem ležeče, da se zabranijo zlorabe, ampak na tem, da si ohrami mestno osobje (nad 70 služabnikov), nameščeno za nadzorovanje točarine. Mej uzroki, kije navaja poročilo proti odpravi točarine, je tudi eksistencija tega osobja. In kakega osobja!

Visoka c. kr. finančna uprava pozna mestno osobje, nameščeno pri vinski užitnosti; povodom odprave proste luke ni mogla niti vsprijeti veliki del tega osobja radi slabih in nesadostne kakovosti; a od tistih, ki je takrat v sprejela ter uvrstila v c. kr. finančno stražo, morala je pozneje mnoge zopet odpustiti, ker so bili neporabni in celo nevarni. Mnogi mej tem osobjem so došli od onkraj italijanske meje ter so se namestili za izvestne namene, ki so veliko bolj v zvezis koristmi neke poznane političke stranke nego s koristmi užitninske uprave.

In radi ostalega tega osobja, kojega je občina po odpravi proste luke obdržala

v svoji službi radi točarine, naj bi še nadalje ostajala točarina!
(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežela.

Državni zbor. Dne 5. t. m. se je zopet državni zbor. Še pred malo dnevi se je govorilo, da odstopi dosedanji predsednik zbornice — 82letni dr. Smolka — in da izvolijo na njega novo levičarskega odličnjaka barona Chlumetza. Ker pa je dr. Smolka, čil in zdrav, zopet prevzel predsedništvo, kaže, da ostane za sedaj vse pri starem.

Koj prva seja bila je zelo zanimiva, ker sta bila v obravnavi važna predmeta. Gospod finančni minister baron Steinbach predložil je zbornici državni proračun za leto 1893. Proračun kaže: Skupno potrebščino 608,684.794 gld. — 22,876.181 gld. v e d, n e g o l a n i. Potkritje za to potrebščino znaša 609,572.085 gld., torej bi bilo prebitka 887.291 gold. Proračun kaže torej prebitek, da tudi neznaten; državna uprava sme torej zadovoljna biti. Drugače davkoplătevalec. Temu daje pač misli istina, da se je potrebičina za leto 1893 povečala za ogromno sveto nad 22 milijonov. To daje mislit, smo rekli, in se ne čudimo, da sam g. finančni minister ni bil prav vesel svojega proračuna. Ali kaj bo še! Naglašajoč stalno naraščanje ekstraordinarija sled vekajočih se potrebičin za vojsko rekel je namreč gospod minister, da to vekšanje potrebičin za vojsko ne prestane, dokler bodo trajali sedanji politički odnosi. Pri tem je vskliknil g. minister, da je vse zustoj bojevati se proti naraščanju izdatkov za vojsko. Tako gospod minister. Te izjave gospoda barona Steinbacha so vsekakso v veliko zadoščenje toliko sumničnim in obrekovanim nasprotnikom sedanjih mednarodnih odnosa evropskih, oglašenih se letos v avstrijski delegaciji. Govoreči o evropskih odnosa je mislimo seveda v prvi vrsti tranzit, glede katere vicer v božjem imenu verujmo, da je način vzdržati evropski mir, ali — kakor nam je jasno povedal gospod finančni minister — presneto dragi mir. Izjava gospoda ministra je markantna na dve strani: da so vojaške potrebe vzrok vsakotemu naraščanju proračuna in pa da so vojaške potrebičine ne zmanjšajo, dokler bodo trajali sedanji politički odnosi. Lep igralk v bodočnost, zares!

Druži zanimivi predmet v tej seji je bilo razpuščenje mestnega zastopa liberalkega. Posl. Plener in tovariši — nemška levice — so interpelovali v tej zadevi, a Barenther in tovariši — nemški nacionalci — so predložili nujni predlog: vlada naj kar prekliče naredbo namestništva českega, s katero se je razpustil imenovan zastop. Po takem se nista mogla združiti oba nemška oddelka: ubrala sta vsak svojo pot. Jedni interpelajojo, drugi so pa prijeli vlado kar zavrat: prekliči, kar si storila! Na interpelacijo g. Plenerja in tovarišev je podal gospod ministerski predsednik predčuden odgovor —, da za sedaj, dokler se ne doženejo poizvedovanja, ne more nič odgovoriti. V kratkem odgovoru grofa Taaffe-a je bilo znamenito le zatrilo, da naredba namestništva ni bila naperjena proti „nemškemu značaju“ mesta liberalkega. Radi verujemo, ekselenca! Na to se je vnela zelo viharna debata, v kojo se pa desnica — izvzemti Mladočeho — ni mešala in so se prav pošteno praskali mej seboj nemški liberalci in nacionalci. Utemeljajoč svoj predlog očital je posl. Barenther vladi, da ni utemeljila svoje naredbe s činjenicami. Posl. Prade je očital namestniku českemu, da nima zmožnosti objektivno so-

diti politične nazore nemškega naroda, da se je vzgojil v stanovskih predsednikih ter da goji jednostranske politične nazore. Razpust zastopa liberalkega je čin nasilja. Mladočeh dr. Engel je izjavil, da njegova stranka šeli pojasnila v tej zadevi tembolj, ker vlada proglaša Liberco kot čisto nemško mesto. Zato pa bodo njega somišljeniki glasovali za Barentherjev predlog, koji naj bi se izročil posebnemu odseku v proučenje in poročilo. Vodja nemške levice, poslanec Plener, se je izviral v svojem govoru na vse strani, da bi ugodil stališču nacionalcev, zajedno pa da ne bi zadel vlade. A slabo jo je pogodil. Iz ust Steinwenderja moral je čuti besedi: Hofmeisterei in Denunziation! Posl. Vašat je govoril češki. Govoreč o nasilstvih liberalnih Nemcev proti Čehom je rekel, da je to sramota za Avstrijo. Na interpelacijo česko radi čeških manjšin grof Taaffe ni odgovoril, pač pa je hitro ustal, ko mu je Plener vrgel košček papirja. Grof Taaffe je govoril neresnicu rekoč, da je Liberco nemško mesto. Slednjič je vskliknil govornik: „To je kapitulacija pred nemško stranko in nemško-narodnim mišljenjem. Avstrija si sama kopije grob, a grof Taaffe je prvi grobokop!“ Dr. Lueger pravi, da za tem razpuščenjem tiči kak stankarski urok. Govornik je primerjal patriotizem v Avstriji s patriotizmom na Ogerskem. Tam (na Ogerskem) niso razputili mestnega zastopa, ki je imenoval diktatorja Košuta častnim občanom. Tam sramote spomin na zaslužne može, ki so umrli za cesarja in državo. Gospodom ministrom treba dokazati, da beseda „patriotizem“ mora imeti enako veljavo za Avstrijo in Ogrs. Ako je levička res nezavisna, mora glasovati za predlog nujnosti, če pa ne glasuje zanj, je pokazala, da se je mestni zastop liberalki razpustil v nje interesu. To je raskačilo g. Plenerja, kajti mož se je branil na to z vsemi stiri proti menenju, kakor da bi se bilo dogodilo v sporazumljenu z nemško levico. Škoda, da gospodi nikdo ne vuruje! Za Plenerjem se je še oglasil Steinwender, da pove Plenerju par mastnih. Pri glasovanju odklonil se je Barentherjev predlog nujnosti z 144 proti 58 glasom.

Znani predsednik višjemu deželnemu sodišču graškemu, vitez Waser, je torej šel v pokoj. Na njega mesto pride predsednik deželnega sodišča graškega, grof Gleispach. Zadeva ta je za Slovence velike važnosti, kajti graškemu višjemu sodišču pripadajo Koroška, Kranjska in Spodnještajerska. Kot poslanec deželnega zabora štajerskega — od 1878 do 1888 — je bil novi predsednik član liberalne stranke nemške. Bližnja prihodnost nas pouči, kako bodo postopali na novem mestu svojem. Gorje nam, ako bodo pobiral stopinjice za svojim prednikom!

Nadškofom v Olomucu je izvoljen kancelar olomoučke nadškofije dr. Kohn.

Iz Budimpešte je došla vest, da je ministerstvo Ogrska odstopilo. Opozicija je torej dosegla svoj namen in madjarski šovinizem triumfuje na vsej državi. Njegovo veličanstvo je poverilo padče ministerstvo, da vodi nadalje svoje poslove, dokler se ne imenujejo nasledniki.

Vnajne države.

Pri volitvah v italijanski parlament zmagala je vlada sijajno in bo imela ogromno večino. Republičanski radikalci so propadli popolnoma.

DOPIS I.

Z Grete, dne 5. novembra (Izv. dop.) Poizvedeli smo, da je neki mladi uradnik dne 3. novembra t. l. poklical na magistrat nekatere matere ter jih pozval na odgovor, zakaj so svoje otroke vzele iz italijanskega vrta na Greti ter jih vpi-

sale v slovenski. A matere te odgovorile so tako, kakor mora odgovoriti vsaka pametna in skrbna mati. „Ker smo me gospodinje svojih otrok in ker smemo po takem svoje otroke dati tja, kjer jim, po našem prepričanju, bolj koristi.“ Mi pa vprašamo: kdo je pooblastil dotičnega gospoda, vtičati se v družinske, tuje zadeve? Od keda ima mestna oblast pravico višjega varušta, kakoršno pristoji le sodišču? In slednjič, ali gospoda ne pozna glasovitega §. 19, ki se glasi: Ogni singola nazione ha' inviolabile diritto di conservare e coltivare la propria nazionalità ed il proprio idioma etc.“ (Vsak narod ima neotakljivo pravo, hraniti in gojiti svojo narodnost in svoj jezik.) Naj le kdo poskuši pozvati kako italijansko mater, da vpiše svojega otroka v nemški, ali pa nemško mater, da ga vpiše v slovensko šolo! Povedali bi mu kmalu, koliko je ura bila. Le slovenske matere da bi morale molčati k vsemu! To vender ne gre!

Vprašamo nadalje: ali ne pomislijo gospoda, da morajo matere vsled takih nepravičenih poklicov pustiti otročice na domu brez varuha, a moža-delavca brez kosila? Naj pa le te matere poskusijo prositi za kako pomoč, odgovore jim izvestno: Benedette da Dio! voi non siete Triestine, siete da Postojna, Senožeč; demandate la vostra comune!

Čujemo nadalje, da je dotični gospod pretil materam, češ, da bodo še jokale, ter je zahteval, da pošljejo druge svoje mlajše otroke v italijanski šolski vrt na Greti, kjer dobes tudi kosilo.

Po kaki božji ali človeški pravici sme vsakdo, ki se mu zljudi, pretiti na tak način našim materam? Mati desetero otrok je bitje, kateremu bi moral tak mladenc poljubiti roko.

Jesil se je gospodje tudi zato, da omenjene tri matere — jedna Kraščka, druga Brinkka in tretja Gretarica, hči slovenskih staršev — ne umijo in ne govore italijanski. Ali vender imenujejo „Cittadino“ in družba uprav te matere: „le madri della nazionalità italiana“ — in njihove otroke: „Le nostre creature“.

Konečno nam je še naglašati, da je letos izmej 22, v italijanski vrtec na novo vpisanih, 17 otrok slovenskih staršev. Sploh je vital vrtcu na Greti 90 odstotkov slovenskih otrok.

Iz Nabrežine, dne 2. novembra. [Izv. dopis.] Naše pevko društvo razvija se kaj lepo; članov ima, kakor smo vam že počitali, 80. Mej temi je 20 izvršujočih članov in 40 podpornikov. Pevke vaje vrše se redno dvakrat na teden. Navdušenje naših pevcev je vidno ter upati je, da dosegemo v kratkem prav lepih vspeshov. Ker imamo v našem zboru dokaj dobrih in izvezbanih pevcev, tako, da bi lahko nastopili takoj, nameravali smo prirediti v kratkem ustanovno veselico. Radi takoj lokalnih razmer, ki pa niso v nikakih direktnih zvezih z društvom (tako n. pr. radi nabave potrebnih prostorov v gostilni g. župana Tančeta), opustiti smo morali to misel in se bode omenjena veselica tem sijajneje vršila začetkom meseca januarja.

Namen našemu pevskemu društvu je hvalevreden na vse strani, kajti gojila se bode slovenska in slovenska pesem, in tudi cerkvenemu petju bode obražalo vso pozornost svojo. Društvo si utegne torej pridobi velikih zaslug za cerkveno in narodno petje. Skrbelo bodo tudi za mladi pevski naraščaj ter se otvori poseben oddelek, kjer se bode poučevala teorija in praksa za začetnike. Z ozirom na te plemenite namene našega društva se nadamo, da se tudi mej podporniki ohrani tisto navdušenje kakor je sedaj. A ne le sedanji podporniki naj ostanejo zvesti, ampak želeti bi bilo, da se jim pridružijo še drugi.

Odbor društva se je konstituiral na stopno: Predsednik: župan Ig. Tančec; podpredsednik: Ivan Resman; tajnik

in društveni pevovodja: Josip Čerin; blagajnik: Ivan Caharija; odborniki: Silvester Caharija, Josip Caharija, Ivan Gruden, Martin Pertot in Andrej Štupica.

Že imena članov odborovih nam jamčijo vsepečni razvoj društva.

Iz Vipave. [Izv. dopis]. Glede imenske besedice k novemu denarnemu drobižu osmelijujem se slednje izvestiti: Krajskarji se ne more imenovati nov drobiž tudi zaradi skrajševanja v pravopisu; nastala bi zmešjava. Tudi če se krono skrajšuje s krn se n lebko zbrisuje; gojufija je dovršena. Ali naopak: krajevji se spremene v krone, ako se primetne k k r o n. Vinar (Wiener), dunajski denar, ni naša beseda; samo dunajski denar pa ne sme biti, ta je vseh avstrijskih narodov. To je tako malo umestno, kakor če se reče dunajska država mesto avstrijska. Belič bakrenemu (rujavemu) drobižu ne priličuje; potem bi bil tudi kotel belič, ker je bakren. En novčič, dva novčiča, trije novčidi; to ime se drugih Slovanov ne prime razen Hrvatov. Italijanski sold in centesim nam ne ugaja; fenik je manj. Stotica in stotinka imati svoje posebno opravilo v računstvu; nobena od teh ni primerna in sposobna v dotični namen.

Za drobižno edinicu trebamo bolj priporočenega in pripravnega besednega imena. Čemu bi tudi brezpotrebno zamenjavali slovenski usta v tuje besede?

Jezik, s kajim najvedjti slovenski narod na svetu slavi in kliče Božje ime, naj se glasi tudi v denarnih imenih in sicer usajemo za vse Slovane enako. Poselbo bo to nam avstrijskim Slovenom dobro služilo. Tako domače usajemo ponovljeno imenovanje je tudi zaradi tega važno, ker prihaja premogokrat na jezik, osobito v trgovinskem prometu.

Pri velikem bogastvu našega jezika, bilo bi tudi sramotno rabiti v ta namen tuje jezikovo orodje.

Pred seboj imam slovarje slovenskih jezikov; te prelistujem sem in tja, a naposled mi zabilo v spomin nujna potreba, da vraste iz vseslovenskega sto pripravnega besedica, po ustrojstvu, pomenu in veljavi glaseča se kot del celote. Ta samovzrasla besedica zove se „stotéjka“ po zunanjih oblikih skoraj kakor kopejka; samo, da ima poslednja trikrat večjo veljavo od prve. Stotéjka je istočno, kar Italijanom centesimo. Naša vseslovenska je blagoglašna in prijetna v izgovoru. Nikakor ni novoskovana, nego samovzrasla mladičica iz bogatega jezikovega zaklada, imajočega čudovito sposobnost k prenogličnemu razvoju.

Omeniti je, da se stotéjka sklanjavi za cel slog zmanjšuje, n. pr. pet . . . deset . . . stotéjki; pri starih imenih pa za cel slog podaljša, n. pr. pet . . . deset . . . krajevje, vinarjev, soldov itd. Tako ima stotéjka v tem oziru po vseh straneh prvenstvo. Bresnikega ni visokega. Kar je narodu lepo in dobro, to je tudi božje.

Pregovor veli: Kdor resnicu gode, temu gosi na glavi razbijajo. Resnica prodare le po hudem boju in dolgotrajnem dokazovanju. Tudi zaradi stotéjke se izvestno oglasijo protivniki iz tujega in domačega tabora; to nas naj ne oplaši, nego ohrabrimo se, idoč za pravo, usajemo besedico — do svrhe. Ljudstvo se počasi besedice priuči kakor vse druge novosti. Nadejati se je, da prav zaradi tega nedolžnega, povsem pa koristnega pojmenovanja ne nastanejo hude sape; deprivasti kopéjko in stotéjko vidiči kakor dve slovenski sestriči.

Kar je usajemo — naše, nam ogreva srce in nas odusevjuje do plemenitih ustorov.

S to mojo mišlenko strinjajo se sovražni tukaj moji gg. prijatelji.

Govoril sem besedo, da so dobri nazori oživotvorijo.

Gospod urednik! prosim blagovolite te vrstice priobčiti v Vašem cenjenem listu, da se še kdo drugi v tej okolnosti oglasi. (Glej notico „Stotinka“. Op. ur.)

Različne vesti.

Državni zbor je imel včeraj zopet sejo. Sklenili so, da se tudi letos pri proračunski obravnavi poslužijo skrajšanega postopanja. Posl. Burgstaller in Luzzatto sta zahtevala, da ministerstvo odgovori na neko že staro interpelacijo, zadevajočo zvezo mesta tržaškega po železnicah. Posl. Biankini je interpeloval radi bede, nastale v Dalmaciji vsled vinske klavzule; posl. Perič radi prepovedi hrvatske trobojnici z grbom trojedne kraljevine; poslanec Dipaulli radi obravnav z Italijo o vinski klavzuli. Na interpelacijo posl. Bartolija je odgovoril gospod minister za trgovino, da uprava državnih železnic niti od daleč ne misli na to, da bi v Istri dajala prednost kateremu-koli v tej deželi na vadih jekov.

50 letnica tržaškega gimnazija slavlja se je dne 5. novembra po določenem programu.

Ob 8. uri zjutraj bila je slovenska služba božja pri sv. Antonu starem. Ob 10. uri pa se je pričela slavnost v gimnazijskem poslopiju. Slavnosti so se udeležili: prevzetiči vladika tržaški, ekselenca namestnik viteza Rinaldini, deželna nadzornika pl. Klobodič in Lešchanofaky ter načelniki raznih civilnih in vojaških oblasti. Mestna oblast ni bila zastopana; g. župan se je opravičil z boleznjijo. Za tem so se vršile pevske in glasbene produkcije ter deklamacije dijakov.

Slavnostni govor je imel g. profesor dr. Tomasoni. Ta govornik pa ni bil izbran posebno sredno, ker je nemški govor govoril brez prvega nemškega nagnosa, — torej prejednolično — in ker se je veliko preved in podrobno bavil se zgodovino pred osnutjem tega gimnazija, à veliko pre malo se zgodovino te učilnice — kar bi bilo umestno v prvi vrsti — v 50 letih nje obstanka. Gospodu govorniku in zgodovinarju se je vrinila tudi mala pomota. Ne od leta 1806 — kakor je trdil govornik — ampak od leta 1804 je bil Fran I. prvi cesar avstrijski.

Ko je zaključil svoj govor gospod profesor in katehet Tomasoni, zapel je zbor cesarsko pesem, katero so udeležniki slavnosti poslušali stojé. S tem se je zaključila slavnost.

Pripomniti bi še bilo, da se predpoludinem na hodniku I. nadstropja v gimnazijskem poslopiju vzdali mramornato spominsko ploščo ter da je bil na večer komesa v društvu „Austria“.

Le še par besedij. Vsa slavnost je imela izključljivo nemški značaj. To se nam ne vidi korektno. Ta izključljivo nemški značaj slavnosti utegnjevo opravidevati s tem, da je tržaški državni gimnazij nemška učilnica. To pa ni res! Učni jek je sicer nemški, ali zavod sam ni nemški, ker je velika večina učencev ne nemške narodnosti. Z osirom terej na mešano narodnost učencev bilo bi umestno, da so ob tej slovenski prilikri v programu privalili nekoliko prostora tudi slovenščini in italijansčini.

Italijanska šola v sv. Križu. Mestna gospoda še nočejo mirovati: Tržaško okolico bi hoteli poitalijančiti na vsak način. V gmotnem pogledu prizadeli so jej hude naprtivši jej ogromne davke in občinske doklade. Kajti od teh doklad potrosijo le slabo polovico za potrebe okolice. A s tem niso še zadovoljni. Izbrali so si tržaško okolico kot nekako oblubljeno deželo ter hočejo, naj velja kar hoče, napraviti iz nje laško pokrajino ter tako razširiti zemljo, do koje aspirira v narodnem obziru mati Italija. V celoma slo-

venski vasi Sv. Križu prebiva tudi kacih 20—25 družin (delavcev), došlih od onkraj črno-žolte moje. Ti delavci in par domaćih renegatov, naščuvanih po tamošnjih poslužnih dušah, so že pred par leti prosili za uvedenje laških paralelk na kriški narodni šoli. Deželna vlada, uvidevša nepotrebo enake šole, je pa preprečila ta namen z odločno prepovedjo. Dolgo so si belili lase, kako bi mogli vendar priti do cilja in magistrat je za ničeno ceno prepustil „Legi“ prostor za zidanje šolskega poslopja. Manjkalo je pa menda bogatih zakladov in za to so se obrnili do italijanskih kolovodij v Trstu, da pridejo na pomoč „alla santa causa“. Počeli so nabirati in res so že nabrali dosedaj blizu par tisočakov. V imenu darovalcev lehko čita imena vseh najgrizenejših nasprotnikov slovenstva, od radikalcev D'Angelija, Cambona, Rascovicha, do zmernega župana Pitterija, ki je podaril 100 gld. Među darovalci je tudi več tacih, ki ne marajo, da se objavi njih ime. Najbrže so ti oni pseudo-patriotje tržaški, kateri žejajo sveči dvema bogovoma. Koncem se je oglašila trdi nekdanja mladina, ki se je šolala na tržaški državni gimnaziji ter je sedaj, ob času petdesetletnice, darovala 500 gld. za laško šolo v slovenskem Križu. Ireditarski in vladini listi v Trstu pa pojo slavo „vrlim“ nabiralcem ter se veselé velikanskih vspahov z novo šolo. Žalibog, da danes okoličani niso gospodarji na svojih tleh, kajti, da ne upravljajo nasprotne gospoda tržaške okolice, posvetili bi pa drugače tem skušnjavcem. Okoličani morajo doprinašati za potrebe mesta, a v zahvalo hočejo jih raznaroditi. Vendar pa se nadajamo od slavnove vlade, da z enako odločnostjo, kakor pred dvema letoma, zanje poti držnemu temu početju.

Prihodnji predpust. Na mesto nekdajnji Čitalnic po tržaški okolici stopila so slovenska pevska društva. Vsak okraj, dà, skoraj vsaka vas ima že svoje pevsko društvo, ki z lepim petjem vnema sorojake k domoljubju ter užiga v njih narodni čut. Vsak rodoljub se mora le radovati na prelepni navadi — skupno prepevati v javnih prostorih lepo ubrane skladbe. In teh sliši v okolini mnogo. Okoličanski pevski zbori so v obči dobro izvezbani in malokje po Slovenskem naletiš na enako veselje do petja kakor tu. Reči smemo, da sta okoličanskemu mladeniču prirojena veselje in dar petja. Že posamična društva store mnogo; tem več se je nadajati od skupnosti teh pevcev. Ako bi se večkrat vadili ter nastopali skupno, bilo bi to kaj nenavadnega, kaj lepega. In uprav sedaj se pripravljajo vsa naša pevska društva za koncert, ki se priredi v prihodnjem predpustu. V obširnem mestnem gledišču nastopijo vse pevski zbori dne 7. januvarja prihodnjega leta. To bode kaj krasnega! Upamo, da bode ta skupni koncert začetek trajni zvezni mej vsemi tukajšnjimi pevskimi društvi. Mi opozarjam slovensko občinstvo iz mesta in dežele že sedaj na to lepo veselico ter smo uverjeni, da bode vedelo po vrednosti ceniti trudoljubivost takoli izbornih pevskih sil. —

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v Divači po podoknici, prirejeni Ivanka, 3 gld. 70 kr. — V kazeni za izgovorjene ptuje besede so nabrali v krömi g. Lekelja 41 kr.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti ima svoj izvanredni občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4 uri popoludne v prostorih otroškega vrta na Greti (nova hiša g. Krajevca). Na dnevnu redu je izvolitev novega odbora.

Odbor tržaške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda naznana, da ima svoj koncert s prijaznim sodelovanjem tržaškega „Sokola“ dne 19. t. m. in ne 12., kakor je bilo naznanjeno po pomoti.

Za svetoivansko podružnico sv. Cirila in Metoda nabralo se je v veseli družbi zaradi izgovorjenih ptujih besed 70 kr. — 1. in 2. t. m. nabralo se je pri sv. Ivanu 15 gld. 72 kr., kateri znesek se je pride-

jal glavnici, da se bralno društvo s časom vpiše pokroviteljem družbe sè vsoto 100 gld.

Izgrednike v Pazinu, ki so psovali slovenske izletnike o priliki veselice v Lindaru, obsodilo je c. kr. okrajno glavarstvo vsacega na 5 gld. globe. Kakor čujemo, ima to zadevo v rokah tudi c. kr. državno pravništvo.

„Stotinka?“ Iz Trsta se nam piše: V predzadnji št. Vašega cenjenega lista sem čital nasvet, naj bi se za novi drobiž (denarni) vpeljala beseda „stotinka“. To bi bilo res umestno. Pripomniti bi imelo naj bi se rabila lažja, blaglasejna in toraj lepša oblika: „stotina“ (Slovenski listi kaj napačno uporabljaja to besedo n. pr. par stotin ljudij — namesto par stotic.) Morda mi bode kdo ugovarjal, če da je nek razloček med „stotino“ in „stotinko“. Toda če nam dobro služijo izrazi: tretjina četrtnina, petina, desetina itd., — čemu bi ne smeli reči: stotina, 2 stotini krone itd. ker pomeni beseda „stotina“ itak: „stoti del“, dočim bi se morale rabiti za pomen 100, 200 itd. vedno le izraz „stotica“. Toraj budem v prihodnje kupovali peresa po „stotini“, za vrček piva plačali budem 20 stotin, in če do tedaj postane ceneje, morda le 16 stotin. — Gospod urednik, sprejmite te opiske, in gotovo se prepričate, da bode moj nasvet vsem Slovencem — všeč.

Dolorosus.

Iz tržaške okolice nam piše nekdo: Gospod urednik! Radi bi poizvedeli, ali tržaški odvetniki plačujejo davke? Mislimo, da ne; ali vsaj krivično bi bilo to, ako bi morali plačevati davek, ko jim drugi poseglajo v posel. Neki kapovila koraca skoraj slednji dan se svojim adjutantom k sodišču, da tam pregleduje razne knjige ter daja potem „pojasnila“ svojim „strankam“. Bog ve, ako zastonj?! A bojim se, da odtegne marsikak goldinarček gospodom doktorjem in odvetnikom, ki so se morali leta in leta pripravljati za svoj poklic ter prečuti marsikako noč. Čudno pa je to, da ti ljudje tako radi zahajajo pod senco dvoglavega orla, dasi se jim sicer gnusi, kar je črno-rumeno. Nekdo, ki je sedaj zapisan poverjenik, izrazil se je nekoč ne kaj spoštljivo o monturi. Gospoda prisodiču: kam veslamo?

Iz Rojana se nam piše: V italijanske razrede naše šole zahajajo torej sami slovenski, domači otroci, kakor ste povedali nedavno. Naglašati pa moramo, da se mnogokateri oče teh otrok po krémah spomša kot izborni narodnjak in hraber Slovencev. Seveda, nekateri otroci zahajajo v italijanske razrede zbor same nebrižnosti staričev, a druge je zavabila na led kaka servilna duša. Ako je v Rojanu kaj pravih Italijanov z družinami, ti pošiljajo svoje otroke v mesto, ker pravijo, da je rojanska šola za kmete — „ščiave“. Po takem so italijanske vsporednice v Rojanu čisto nepotrebne ter jim je le ta namen, poitalijančevati slovensko deco. Zadnji čas bi bil, da se vzbudimo iz mrtilva, a da se tudi vladna jame zavedati opasnega položenja okoličanskih Slovencev. Največja napaka je ta, da so okoličani čestokrat preposlužni in da je veliko pre malo tacih, ki bi imeli toliko značaja, da ne vržejo svojih narodnih pravic od sebe radi male koristi, kojo jim po velikih prošnjah ponudi magistrat.

Iz Kopra se nam piše: Skušanje učiteljske sposobljenosti za ljudske in meščanske šole pri c. kr. izpravevalni komisiji v Kopru pričeno se dne 10. t. m. Oglasilo se je 32 učiteljev in učiteljic. Med temi so s slovenskim poučnim jezikom gospodinci: Pogačnik in Čok ter gospodje: Uršič, Šinigoj, Justin, Teršavec in Trećič; in s hrvatskim poučnim jezikom: gospod Baff Nikolaj in gospod Golmajer-Sosič. Z italijanskim jezikom gospodinci: Silič, Sesija, Cante, Mrach, Pavla, Treves, Pan, Almericogna, Floriani, Carboneti, Kunacz; in učitelji: Vidrich, Rovere, Bregant. Za dopolnilne skušnje in to iz nemščine: gdč.

Homan, Maffei, Klemencich, Castelbolognese in gospoda Boneti in Fiorin. Za petje in telovadbo: Homan in gospodčina Boneti, ter za francosčino: gosp. iz Trsta Valentini in Zey.

V izpravevalno komisijo so za dobo od leta 1892/93 do koncem šolskega leta 1894/95 novo imenovani po c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje pod predsedništvom preč. gosp. viteza Ivana Revante-a, vpkognega c. kr. vodje učiteljskega izobraževališča v Kopru, ti-le izpravevalni udje: gg. profesorji Ivan Markelj, c. kr. vodja izobraževališča, Kožuh, c. kr. okraj. šolski nadzornik, Jos. Kristan, Julij pleš. Kleinmayr; potem Černivec, Belusich, Bennati, Frankovič, Schaffenhauer in vadnički učitelj Orbanich. Za verouak predsedništvo proča Petronija: gg. Pančur in Spandaro. O izidu skušnje poročalo se bodo v „Edinosti“ pravočasno.

Vabilo k veselici, katero priredi družba sv. Cirila in Metoda podružnica „Pivka“ v Št. Petru v nedeljo 13. novembra 1892 v prostorih g. I. Hafnerja. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ustopnina za osebo 50 kr., za obitelj 70 kr. K obilni udeležbi vabi najljudnejne ODBOR.

Glasovite občinske volitve v Pomjanu pričele so se danes. Poizvedeli smo, da tudi takrat pride v Pomjan vse tista poznana koprska gospoda. No, to bo zopet fletno!

O priliki otvoritve društvenih prostorov bralnega društva pri sv. Ivanu darovali so za bralno društvo nastopni gospodje: preč. župnik Ivan Treven 4 gld. Štefan Nadlišek 3 gld., Miha Kamučič 1 gld. 40 kr., Srečko Bartelj 1 gld., I. Mankoč 1 gld. 10 kr., prof. M. Mandić 70 kr., Fr. Žitko 30 kr., M. 1 gld.

Sessolote štrajkajo. „Sessolote“, delavke v magazinu tvrdke Basevi, so ustavile delo pred par dnevi, baje radi pičlega plačila in raznih sitnosti. En del je šel zopet na delo, nad 100 jih pa štrajkajo še vedno. Ko so se predvčeranjim zvečer na delo povrnivale se delavke vračale domov, pričakovalo jih je na Lipskem trgu nad 100 „puntaric“, tako, da so morali redarji vmes poseči in so tudi zaprli tri delavke.

Čoceta umoril je 20-letni fant Janez Metlik iz Petrinje, občine dolinske. Bil ga je toliko česa s kamenjem po glavi, da je izdihnil svojo dušo. Nečloveškega sinu so že odpeljali v zapor.

5-letna deklica je zgorela v hiši nočega Stoka na Kontovelju. Pustili so jo samo doma; približala se je peti tako, da se je vnela obleka in revše je poginilo na opeklinsk. Koliko krati smo že svarili: Starši, pazite na otroke in ne puščajte jih samih doma, kajti nesreča ne počiva nikoli.

Javna zahvala.

Podpisano načelnštvo se zahvaljuje presrčno preblagorodnemu gospodu Franu Kalistrtu, veleposestniku itd. v Trstu, na podaritvi 1 peči za slovensko šolo pri sv. Jakobu.

V Trstu, 8. novembra 1892.
Načelnštvo možke podružnice sv. Cirila in Metoda:

M. Mandić, G. Bartol, načelnik.

Zahvala.

Podpisano zahvaljuje se po tej poti vsem sodelevalcem pri veselici pevskega društva „Velesila“ v Škednji, vrivšči se dne 30. oktobra t. l. in sicer gospodčinam igralkam Jožefi Godina-Skuta in Jožefi Godina-Fero; gospodom igralcem Josipu Flego-Lazar, Antonu Pižonu in Lovru Flego-Tune; kakor tudi gospodčini deklamovalki Vekoslavi Godinovi, in slavnemu tamburaškemu zboru „Tržaškega Sokola“. Izreka se zahvala vsem udeležnikom veselice, posebaj pa onim, koji so v ta namen kaj podarili in sicer: gg. Anton Sancin-Oroš 70 kr., Andrej Sancin-Mežnar 40 kr., Lovro Flego-Dražan 30 kr., N. N. 20 kr. Od Boga jim plačilo!

Predsedništvo
pevskega društva „Velesila“
v Škednji.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točjo se vedno izborna domaća okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloge jestvin

"Rojanskega posojilnega in konsumnega društva", vpisane zadruge z omejenim porošivom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 14-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najellegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domaćimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogu kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domaće žganje vsake vrste in siropove pijsave, "pasarete" in sitone.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje kako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster, "Piazza Caserma", se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, sladič, čokolade, vseh vrst moko itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domaće žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštné tiskanice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, v vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivo, fino moravsko maslo itd.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogu z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpoložja tudi na debelo v množinah od 5 kil naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Stoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točjo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krmarje in čduhovščino na svojo zalogu porcelanskega, steklenega, lončenega in želenega blaga, podob in kipov v okrasenje grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Fran Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter ne posredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana. Na zahtevanje ponovno mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanje 25 litrov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznvorstnimi domaćimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarne Leitenburg priporočuje svoja izborna istraka vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitom gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istraka kapljica. 19-25

Ivan Prelog priporoča svoji trgovinai Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnine, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mollin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domaće in vnanje pridelke. C.

Ivan Umek, čravljarski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko, adačojo dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Kavarni Commercio' in Tedesco' v ulici "Caserma", glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvojničku priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, takor zof, madrac, naslanja itd. Zagoni točno in hitro postrežbo po nizki cenah.

Lastnik pol. društvo "Edinost".

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjige "Kmetijsko berilo" za nadaljevalno tečajo in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-32 TRST 12-12

*Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.*

Velika zaloge oljnati barv, lastni izdelek. Lak za kobile, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloge finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode. 104-18

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romansko žveplje za žvepljanje trt.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentrož (mlefiiori), kričeteč in neprekosljive sredstvo zoper palejne v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravljenja.

Dobiva se v odlikovani lekarni 81-100

PRAXMARER "Ai due Mori" Trst, veliki trg. Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih voda, zmletih oljnatih barv najfinjih vrst; ručede, rumene, zelene, višnje in druge po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinjeno po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurrirati. — Zaloge glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloge mirodij, barv, zdravil; zaloge žveplja in modre galico za rabe pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 36-50

Nič več kašlja!

PRSNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdrovaten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čistih kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 noč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestene života in proti madronu iz neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprttem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijetu. Ena škatlja velja 80 noč.

Plaster in tudi tinktura proti kurjini očesom in debelej koži — cena 3 plaščov za kurja očesa 20 novč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edino zaloge v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Ponton in Gliubie. 1-10

V tej lekarni govorji se tudi slovenski.

Velika 50 novčna loterija.

Glavni dobitek

1
25.000

Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Ivan Gustinčič

gostilničar

Alla croce di Malta'

Via Valdirivo št. 19

toči izvrstna istraka in furlanska vina in ima prav dobro kuhinjo. 1-2

Gostilna s prenočišči „Alla

Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnomo. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnej naklonjenosti slavnega občinstva. ponižni

P. Favero.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(drustvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1891. f. 46,528,568 62 Promije za poterjati v naslednjih letih f. 25,207 847,99 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1891 f. 132,177,289,02 Plačana povračila:

a) v letu 1891 f. 8,530,153,46 b) od začetka društva do 31. decembra 1891 f. 244,247,920,89

Letači računi, izkaz dosedaj plačanih odškodanj, tarife in pogoje za zavorovanje in sploh vse natanjene pojasnila se dobro v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v astnej hiši. 10-12

LEKARNA

A. KELLER

ex Rondolini,

utemeljena v letu 1769.

TRST,

Via Riborgo br. 13.

Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovito in prave flaštre iz Brežice, želzemo, Navadno ribje olje; isto olje z jedom in želzom. Elixir Cocco, okrepljajoči in prebavljajoči. Elixir China proti mrzici. Anatarijsko vodo za ust. Obče poznano vodo katram za vbrizgavanja katram. Zmes proti tajnim boleznim.

Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepljajoč želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperški prašek bel in rudeč itd. It. Glavna zaloge rogatske kislice kneza Esterhazyja.

NB. Pogodbje za tukajanje dežele se vspremajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 18-27

RAZGLAS

Naznanja se sl. občinstvu, da bode v Dolini pri Trstu v petek dne 11. novembra t. l., t. j. na na dan sv. Martina,

semenj

za živino in razno blago. 2-2 V Dolini, dne 5. novembra 1892. Županstvo.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 % c. preav. di 5 g ni	2 % c. preav. di 20 g
3 1/2 % " " 12 "	2 1/2 % " " 40 "
8 % " a 4 mesi fisco	2 1/4 % " " 3 mesi
3 1/2 % a 8 "	3 " " 6 "

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a.c.

In banco giro abbuonando il 2 1/4% interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20,000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiari per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franca d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e diverse nonché del incasso d'assegni, cambiari e coupons, verso modica provvigione.

c) Scatta cambiari dirette e domiciliate a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed